

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Kan Benedicta Matmbeck, och Låro-Gossen
Sven Olofsjon, bägge af hetsig feber, och 4
barn af trösken, koppor och slag.

I Kronhus = Församlingen födt i barn:
Döde Handtlångare-hustrun, Karin Masinus
dotter, 56 år gammal, afstärande sjukdom, af-
skeddade Soldaten, Peter Stapelmo af feber,
och i barn af trösken.

Rundgörelser.

För 14 dagar sedan har en årlig män, på
något ställe, antingen här i Staden, eller och
i Masthugget förlagt en ny, hvit, och helt fin
klädes-kapräck med canetille knappar uti, samt
hvit klaff på ryggen. Den, hos hwilken han
blifwit förlagd, behagade lemna honom til Kläde-
Låren wid Domkyrkan, då des möda skal med
tacksamhet erkännas.

En resande här i Staden, som åger heltåkt
wagn och årnar den 28 dennes begifwa sig på
wägen til Stockholm, åstundar en mans person
til fälskap, mot halfwa skjutens årtäggande.
Närmare underättelse erhålles der Magasinet
tryckes.

En fyrkantig järn = kakelungu åstundas til
köps; den som wil en sådan umbära; anmäla
det hos Magister Montin.

Hos Herr Nils Joh. Lundwall finnes nyligen
inkomna citroner och pomerantser til köps.

Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 28 Augusti 1762.

Fortsättning om Landmanna-tiltag och närings-fång.

Det är wäl ej wårdt, at hoppas på Klädes-till-
verkningen här på Angelst fot, där det till-
verkas på Lands-bygden. Men lika mycket, om
wi til en början kunde få half-kläde. Jag ser
ej, at spiltningen blefwe särdeles betydande, om
wi hade godt kläde, som woro ej mer än 5 qwar-
ter bredt. Detta skulle wara mycket bättre än
walmar, fördrå mindre både tid och möda, om
inlaget blefwe spunnet på långträck. Jag tän-
ker, at denna anmärkningen betyder mycket.
Låt mig se, om jag såsom Prest kan wisa årtills-
naden. Wäre almänne wäpware weta, at
det ger wäfnaden i synnerhet af sinne anseende,
när inlaget är finare än uprånkingen; det förs-
står sig, at inlaget skal ock wara lösare spunnet.
Efter detta med walmar, så är al uprånkingen
förlorad, och om han än twinnas, som jag hö-
rer somlige mine Sofneboar bruka, är det dock

fåfångt. Klädets styrka består i loen: (förlåt mig, om jag felar på en glosa) inslaget skal wara dubbelt så tjockt, som upränningen, och lösa-re spunnet, än det gerna låter göra sig på liten spinräck; men kommer en rast bondepiga, at swinga sig wid en skot-räck, skal hon snart spinnna up et halft Lippund ull, och det walmaret skal taga walkning och filta sig, at det blir hårt som et läder, och tätt så at det håller ute watten. Det wore et plagg för en bonde på fålaswägar.

Det är frågan wärdt, om en Ul-kammare kunde hjälpa sig där ingen Fabrique finnes. At han behöfdes, är i mit tycke oförnekligt; ty wi skulle genom hans tilhjelp få Danzig-tyger nästan hwarstades, och stickada strumpor så goda som de Hamburgska. Men han skulle ha swårt i början: dock kunde det hjälpas, om han finge hålla krog; då jag spår at han skulle begå sig, och wisa of et owanligt djur, nämligen: en krogare som gjorde gagn.

Strumpe-stikning har fåstat rötter i Loholms-orten, jag wet ej af hwad anledning. Jag skulle tro, at någon Tytt blifwet i salig Konung Carl 12 tid ditförd, och stadnat där. Lika mycket, om allenast en Swensk ändrade detta til et wantmakeri. Jag har sedt en gumma i Götheborg tilverka filt-strumpor, och jag har aldrig sedt så goda från utrikes orter, åtminstone woro hannes tilwerkningar de bästa, jag nånsin draget, och således wore denna tilwerkningen intet perlestickare-arbete för våra bonde-

gum

gummor; så mycket fördelagtigare, som de kunde taga detta arbetet med sig, och förrätta det, wid åtkilliga tilfällen, då de skulle se efter eller wakta bostap, flytta tjudrada kreatur, med mera dyligt.

Innan jag lemnar ylle-tilwerkningarna, måste jag beskrifwa dem som göras i Halland af skinto, eller den ull som wid skinberedningen twätas af skinnen. Denna waran hitföres merendels ifrån Jutland och Fyen, och är så begärlig för almogen som någon wara. Jag bekänner gerna, at jag utan at utröna beskaffenheten därav, har intet tycke för skinto, där är så mycket kall uti, at den samma icke allenast ansenligen fördrökar wigten, utan och skadar arbetarens hessa; ty när man kommer in i en stuga, där skinto kardas eller spinnes, står kallkröken up i halsen, utom det at därav blir et bedrägeligt arbete. Sedan de af skinto med linne-warp tilwerkade tapeter äro komne utur bruk, tyckes altså skintos tilwerkningen böra affattas, och det lilla af denna waran, som kan finnas hos Sämstare och Garfware, brukas til hwarjehanda stopning, hwartil hon knapt är tilräckelig. Jag tror, at om färe-skötselen kommer i gång som han bör, behöfwes ej skinto, och skulle almogen willa byta bort, eller sälja sin Spaniska fina ull, kan Polst, Tytt och Islands ull lemnas dem för godt köp i stället, när en gång Wexel-coursen får fall.

Imidlertid wille jag föreflå en annan tillverkning, nämligen: af parkum. Bleswe i proportion så mycken bomul införd från Spanien och andra Wedelhaswets-orter, som hwart salt skepp kunde beqwämligen bärja, så tror jag fragten ej skulle draga mycket: bleswe hon på såället betalad med Swenskt järn, bräder eller dylikt; skulle kanske coursen ej råda med at frakta hånne, och hon til sådan och annan tillverkning, som nu föreflås, finnas i ynnighet, och för godt köp. Jag minnes, då jag i Gøtheborg fick en mark fin ull för 16 bre Sant, men bomullen för ännu bättre köp, särdeles när jag köpte Leipunds-wis, hwarwid förmånen är så mycket större, som bomullen är betydligt lätt, och går mycket längre efter marken, än annan ull. På detta sättet skulle wi få det starkaste och bästa parkum til både foder i våra kläder och til bäddar i våra sängar. Men så länge wi hafwe bomullen från Holland, är det fåfångt.

Jag har härmed gifwet en swag beskrifning om almogens tilltag och närings-fång, och borde nu skrifa om åker-bruket och ångskötslen, så som det wigtigaste och hufwudsakeligaste af hans näring. Men nej. Jag har förut sagt, at i en Ofen, där jag kan få en som gör wäggur, kan jag ej få en som gör beqwäm plog, krol eller wagn. Iffwen så saknar jag åker-bruket midt i hopen af en hop snälle och slögderike arbetare. Jag har kanske raisonnerat för mycket, och borde nu tuga. Jag låter och swärligen så hugna

na mig af landet i sin hushållning, och börjar wid detta wanhoppet blifwa stillare, än jag någonsin waret.

(Slutet härnäst.)

Swad nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Gøtheborgske Wexel-courser.

Onsdagen, den 25 Augusti.

London	-	7	97	-	-	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	91 $\frac{1}{2}$		dub.	uso	M: k R:mt.
Hamburg	-	90		-	-	M: k R:mt.

Antomne äro Skepparne Alexander Berg och Peter Cron ifrån Hamburg med packhus-gods, Wilhelm Staneliff ifrån dito med barlast, Charles Kenney Junior ifrån Montros med korn, John Dixon ifrån Hamburg med barlast, Olof Jödt ifrån Lemtills med stenkol, Jacob Paulin ifrån Newcastle med dito, Jöran Smitt ifrån Dundy med barlast, David Erskine ifrån Newcastle med stenkol, Peter Jansen ifrån Hamburg med barlast, och Johan Peter Bindelius ifrån dito med dito.

Utgångne äro Skepparne Jacob Sparman Pehrsson til Hamburg, Lars Stenk til Angeland,

land, William Diver til Lieth, Swen Hansson til Whitby och Anders Swensson til Newcastle med järn och bräder.

Helsingör. Den 16 Augusti gingo härigenom Skepparne Olof Skoglund och Anders Löfstedt ifrån Bergen til Stockholm och Ystad med fisk, Thomas Plant ifrån Newcastle til Stockholm med kol, Olof Sterm ifrån St. Ubes til Stockholm med salt. Den 17 dito, Math. Möllerström ifrån Ystad til Götheborg med tunnor, Bengt Sjöberg ifrån Stockholm til Bristol med järn, Joh. Wesman ifrån Chr:sund til Stockholm med fisk, Stephan Dickson, Nils Petersson och Christ. Larsson Danberg ifrån Götheborg til Königsberg, Danzig och Riga med fill, Nils Petersson, Zacharias Holmberg, och Zelle Pepper ifrån Warberg, Marstrand och Amsterdam til Rostock och Stockholm, de förre med fill, och den sednare med ost. Den 18 dito, Nils Matsson ifrån Königsberg til Götheborg med råg, Jonas P. Kierr ifrån Danzig til Götheborg med hwete. Den 19 dito, Martin Wallis ifrån Stockholm til Amsterdam med tjära. Den 20 dito, Martin Ullström ifrån St. Ubes och Lissabon til Götheborg med salt, Den 21 dito, Robert Silby, Samuel Elles, och Joseph Kockeril ifrån Hull til Stockholm med barlast, Jurian Corneth ifrån Haverdegrace til Stockholm med dito, Anders D. Myra ifrån dito til Stockholm med styck-gods.

Små

Små Kyrko-tidningar.

3 Swenska Församlingen äro ifrån den 18 til den 26 dennes födde 2 Gosse- och 4 Flicko-barn: Döde, Enkan Margareta Olofsdotter, af håll och styng, Arbets-drängen, Johan Eriksson, af hetsig feber, och 4 barn af koppor, slag och tröskfen.

Rundgörelser.

Gifwes härmed tillkänna, at Herr Peter Bagges wäder-qwarn på Lindholmen nu mera är bortarrenderad, och skötes af Mölnaren, Torfel Ingelström. De som ästunda at där låta mala, underrättas härmed: at hwarje Onsdag, kommer en prämb, som ifrån morgonen til middagen blifwer liggande midt emot Herr Commissarien Selles hörnhus, at emottaga spannemålen, samt til qwarnen den samme afföra. Så snart wäder och wind tillåtet malningen, återföres mjölet til Staden utan betaltning, äfwen som för utförslen. För malningen gifwes wanlig qwarn-kappa; men wil man betala med penningar, så kommer för en tunna råg eller korn at betalas 24, och för en tunna malt 8 öre S.mt. Och på det at hwar och en må wara så mycket mera försäkrad om riktigheten af malningen, så kommer spannemålen at i qwarnen wägas, både då han emottages och återlämnas. Några tunnor rågmjöl äro redan ifrån berörde qwarn inkomna, som säljas af Herr Johan Håkan Lessler.

Den

Den 7 September nästkommande blifwer aucion hällen uti Madame Ingrid Norboms hus, då sjelfwe gården, som består af 4 klädda rum, jämte kök och wisthus samt wind, utbjudes. Jämwäl kommer Planets-fabrikken, med allt sit tillbehör, hwilket är i godt stånd, at til den mestbjudande aflåtas. Olje-tryckeriet, i det stånd det nu finnes, samt husgeråds-saker af ten, koppar, messing, m. m. blifwa och wid samma tillfälle försälde.

Den som wet sig hafwa några pantfater uti afledne Handelsmannen Magn. Liedboms sterbs hus, behagade inom 14 dagar inlösa dem; så framt han ej wil blifwa lagförd.

Den 31 dennes kl. 9 föremiddagen, kommer under offentlig aucion at säljas, uti afledne Hattmakaren And. Borgströms hus på Fyrkogatan, ten, koppar, messing, järn-saker, jämte fång-lin och mans gång-släder m. m.

Twänne hörne-tomter uti Staden, belägna på Gille-gatan midt emot Artillerie-gården, äro til salu: skulle någon willa blifwa ägare af dessa, gifwer han Borgaren Anders Carlund i Masthugget, sin äfrundan tillkänna.

Den 23 nästkommande September sker stor tonde dragningen af Hospitals Lotteriet; Imedertid kunna Lotter köpas hos Hr. Elisér Bagge.

Hos Herr Carl Habicht finnes talg til köps. Nürenbergske Dyfke Biblen med wakra kopparstycken, och förklaringar, är för 30 plåtar til salu.

Göteborgska Magasinet.

Lördagen, den 4 September 1762.

Slutet om Almogens tiltag och näringsfång.

Jag slutar nu min berättelse med nästan så stor grämelse, som jag började hånne med glädje: ty här återstå en hop andra tiltag, som böra nämnas.

Brännewins-tilwerkningen går jag förbi: hwarken berömer eller lastar jag hånne: hwarken säger jag at hon brukas, eller intet brukas. Hon hörde nyligen under et annat capitel om extra inkomster. Et ämne, som fodrar en annan slags insigt i hushåldningen, än den jag äger.

Stogs-öda är et af de widlyftigaste och indrägtigaste närings-fång, som begriper i sig tjäru- och pottasse-bränneri, bark- och nästwerksflåning, med mera som jag mindre förstår: ty jag bor midt ibland utskurne torf-mässar.

Tjusweri är en förträffelig näring för många. Almogen brukar det ock stundom. At köpa sin plog öfwer rännärke, at beta boskap i

Nn

an